

KONKURS LIGA NAUKOWA

Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o Puchar Prezydenta Wrocławia

FINAŁ HUMANISTYCZNY

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA I INDYWIDUALNA

20 lutego 2007, godz. 11:00,
część rozgrywana w siedzibie Liceum Ogólnokształcącego Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu

wersja niemiecka

IMIONA I NAZWISKA CZŁONKÓW DRUŻYNY (czterech), na pierwszym miejscu Kapitan Drużyny:

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA DRUŻYNY (nauczyciel): .....

SZKOŁA: .....

Czas pracy: **90 minut** od zakończenia czynności organizacyjnych.

Dostęp do zasobów bibliotecznych i internetowych jest koordynowany przez asystenta drużyny.

Drużyna otrzymuje wszystkie wersje językowe (razem cztery arkusze), arkusz zawiera miejsce na brudnopis.

Odpowiedzi udzielamy w języku polskim (za wyjątkiem części F1).

Po zakończeniu konkursu jeden z kompletów (wybrana przez drużynę wersja językowa) jest zwracany do oceny a pozostałe komplety drużyna zabiera na pamiątkę ☺.

Polecenia do rozwiązania znajdują się jedynie w częściach C, E i F niniejszego arkusza:

A, B, D Teksty informacyjne i źródłowe z którymi należy się zapoznać - teksty w języku obcym lub polskim.

C. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania C1, C2 (dwa pytania)

E. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania E1, E2, E3, E4, E5, E6 (sześć pytań)

F. Problem do rozwiązania przez drużynę i pole F1 na streszczenie analizy w języku obcym

PUNKTACJA (wypełnia recenzent)

C1	C2	E1	E2	E3	E4	E5	E6	F	F1	Σ
max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 10 pkt	max. 10 pkt	max. 60 pkt

Niniejszy arkusz zawiera **8 stron** (proszę sprawdzić, czy wszystkie strony zostały prawidłowo skopiowane).

Życzymy Wam dobrej zabawy i sukcesów w konkursie **Liga Naukowa**.

www.liganaukowa.pl

POWODZENIA !

A.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu tekstu przejdźcie do części B.

Orpheusmythos über Kultur

Mit dem Begriff *Mythos* bezeichnen wir eine Geschichte, die Glauben einer bestimmten Gemeinschaft ausdrückt. Es sind in der Kultur gewurzelte Geschichten, deren Themen u. a. : menschliche Angelegenheiten, Sorgen eines Individuums, seine Hoffnungen, Siege, Niederlagen sind. Das, was nicht klar, nicht verständlich ist, bekommt seine Gestalt in einer mythischen Geschichte. Mythos sind ein unzertrennlicher Bestandteil der Urvölkerkultur – sie bestimmten die Eigenart einer Gemeinschaft, brachten menschliche Emotionen zum Ausdruck, legten Brauchtum fest.

In Mythos wurden Muster menschlicher Verhaltensweisen festgehalten. In mythischen Geschichten spielten Metaphern, Symbole eine wesentliche Rolle. Ein Mythos drückt aber den Inhalt nicht direkt aus.

Mythos werden auf verschiedene Art und Weise beschrieben, z.B. als Sagen, Märchen. Bronisław Malinowski, ein hervorragender Ethnologe und Religionswissenschaftler, hat festgestellt, dass ein Mythos *Glauben ausdrückt, bereichert und kodifiziert, Moral schützt und stärkt (...)* enthält praktische Regeln, nach denen sich ein Mensch zu richten hat. *Ein Mythos ist also ein lebendiger Bestandteil der menschlichen Zivilisation (...). Er ist ein Dokument des Urglaubens und moralischer Klugheit.*

Mythische Helden sind in Kultur erhalten geblieben, aus Mythen stammen feste literarische Bilder und Motive. Einer der Helden der antiken, mythischen Wirklichkeit ist Orpheus. Die rührende Geschichte über einen großen Sänger, der mit seinem Gesang Pflanzen, Tiere bezaubert, Götter bewegen konnte, war sicherlich in der ganzen antiken Welt verbreitet, wenn sein Name in Werken großer Schöpfer, z.B. Euripides (griechischen Tragikers) und Ovidius (römischen Dichters) erscheint.

Kulturkenner sind sich einig, dass sich drei große Themen im Orpheusmythos verflechten:

- a) Sänger – ein Dichter hat Macht über Natur dank seiner Kunst
- b) menschliche Reise ins Jenseits
- c) Liebe ist stärker als Tod

Im 20. Jahrhundert sind viele Werke erschienen, die sich mit dem Orpheusmotiv auseinandersetzen, z.B.: Józef Wittlin, während er über Ovidius spricht, ruft gemeinschaftliche Erfahrungen herbei, die Folgen der Ereignisse des 20. Jahrhunderts sind. Aleksander Wat (polnischer Dichter, Essayist) berichtet über sein individuelles Schicksal, das zugleich ein Schicksal von jedem von uns ist.

B.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu przejdźcie do części C.

Robert Graves

Orpheus

Griechische Mythen

Orpheus, der Sohn des Trazienkönigs Ojagoras und der Muse Kalliope, war der bekannteste Dichter und Musiker aller Zeiten. Apollo schenkte ihm eine Lyra und Musen brachten ihm bei, Lyra so zu spielen, dass er nicht nur wilde Tiere bezauberte, sondern auch zwang Bäume und Felsen, dass sie sich nach dem Klang seiner Musik bewegten. (...) Er heiratete Eurydike, von manchen Agriope genannt, und ließ sich unter wilden Kikonen in Trazien nieder. Eines Tages (...) trat Eurydike auf eine Schlange und starb infolge ihres Bisses, aber Orpheus stieg tapfer in den Tartar runter, (...) nachdem er sich an Ort und Stelle befunden hatte, (...) bezauberte er mit seiner Musik den Fährmann Charon, den Hund Cerber und drei Richter der Verstorbenen (...). Er eroberte auch das Herz vom grausamen Hades und bekam von ihm eine Erlaubnis Eurydike ins Diesseits, auf die Erdoberfläche herauszuführen. Hades stellte aber eine Bedingung, und zwar, dass sich Orpheus so lange nicht umwenden wird, bis sich Eurydike auf der Erdoberfläche befindet. Eurydike, von Lyraklängen geführt, folgte Orpheus durch düstere Gänge, er drehte sich erst dann um, als er Tageslicht erblickte, und auf diese Art und Weise verlor er sie für immer und ewig.

MIEJSCE NA NOTATKI I BRUDNOPIS

C. patrz teksty w języku obcym w częściach **A i B, str. 2**
(w częściach C1 - C2 odpowiadamy po polsku)

C1. Co łączy zapis Owidiusza z rekonstrukcją Gravesa zawartą w *Mitach greckich*?

.....

.....

.....

.....

.....

C2. Co różni fragment *Przemian* Owidiusza z odpowiednim zapisem u Gravesa?
patrz również materiały źródłowe w części **D, str. 4**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

część D - *verte*

D. Materiały źródłowe.

Owidiusz Naso (poeta rzymski)

Przemiany

(fragment)

Gdy tak śpiewa, (...)
Nawet i władcy piekieł serce się rozczuła.
Wzywają Eurydyki; między dusz natłokiem
Stojąc, raniona wolnym zbliżała się krokiem.
Otrzymał żonę Orfej pod warunkiem przecie,
Że się nie ma oglądać aż na górnym świecie;
Inaczej Eurydykę utraci na wieki.
Wśród milczenia głuchego szli na świat daleki
Droga ciemna i mgłami zaległa gęstemi.
I już się mieli wkrótce wydostać z podziemi,
Gdy trwożny, czyli za nim idzie Eurydyka,
Oglądnie się Orfeusz – a wtem żona znika.
(...)
I zapada się znowu w smutne śmierci kraje.

Aleksander Wat

Wiersz ostatni

Schodzenie
schodzenie
ciągle schodzenie
I żebym to ja sam!
w zaciszu, po ciemku.
Te przede mną, za mną
obok nogi
przeganiają
ten sam stukot butów, to dudnienie
w metro Chatelet?
Tylko jeden nieruchomy
beznogi akordeonista charon.
I gdzie ja się zabląkałem?
Eurydyce? Eurydyce!
Schodzenie
Schodzenie
ciągle schodzenie
ciągle w dół
schodzenie
a jutro stwierdzą
to tylko trzy łokcie pod ziemią

Józef Wittlin

Orfeusz w piekle XX wieku

(fragment)

Mityczny Orfeusz śpiewem swym dzikie bestie ugłaskał, iż przycupnęły do jego stóp, i pokornie jego pieśni słuchały. Dzisiejszy Orfeusz nie ma już tej mocy. Nie potrafi nawet poskromić dzikiej bestii zamkniętej w klatce ludzkiego serca. Niczyja pieśń nie powstrzymała od wybuchu wulkanów ludzkiej nienawiści, nie zamknęła armatom ich paszcz, nie unieruchomiła tanków, nie przeszkodziła bombom zapalać miasta. Niczyja pieśń nie rozsadziła komór gazowych, nie zmiotła z powierzchni ziemi: Dachau i Bergen - Belsen, Oświęcimia, Majdanka i Treblinka. Piekło mitycznego Orfeusza znajdowało się pod ziemią. To był Hades, gdzie mieszkali umarli. Piekło dzisiejszych Orfeuszów – ach, nado dobrze je znamy – to ziemia, zamieszkiwana przez żywych ludzi. Nasi Orfeusze, poeci bez lir i muzycy bez władzy, też niekiedy wyrwyją nam dusze z piekła, w którym żyjemy. Ale głos ich jest za wąty, żeby mógł zagłuszyć zabójczy łoskot doczesności, piekielny ryk morderczych maszyn.

Czesław Miłosz

Orfeusz i Eurydyka

(fragmenty)

I Hermes przyprowadził Eurydykę.
Twarz jej nie ta, zupełnie szara,
Powieki opuszczone, pod nimi cień rzęs.
Posuwała się sztywno, kierowana ręką
Jej przewodnika. Wymówić jej imię
Tak bardzo chciał, zbudzić ja z tego snu.
(...)
Ruszyli. Najpierw on, a za nim, ale nie zaraz,
Stukanie jego sandałów i drobny tupot
Jej nóg spętanych suknią jak całunem.
Stroma ścieżka po górę fosforyzowała
W ciemności, która była jak ściany tunelu.
Stawał i nasłuchiwał. Ale wtedy oni
Zatrzymywali się również, nikłe echo.
Kiedy zaczynał iść, odzywał się ich dwutakt,
Raz, zdawało mu się, bliżej, to znów dalej.
Pod jego wiarą urosło zwątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.
Nie umiejący płakać, płakał na utratą
Ludzkiej nadziei na z martwych powstanie,
Bo teraz był jak każdy śmiertelny,
Jego lira milczała i snił bez obrony.
Wiedział, że musi wierzyć i nie umiał wierzyć.

E4. Jak należy rozumieć w świetle rozważań o Orfeuszu tytuł wiersza Aleksandra Wata?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E5. Jak należy rozumieć metaforę zawartą w utworze Miłosza *Orfeusz i Eurydyka*:

*Pod jego wiarą urosło z wątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E6. Poemat Miłosz o Orfeuszu i Eurydyce przynosi rozważania o śmierci, wierze i nadziei. Jak należy rozumieć to stwierdzenie? Rozwiń myśl.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

